

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA.410.002.22.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Akademia Sztuki Wojennej Al. gen. A. Chruściela „Montera” 103, 00-910 Warszawa-Rembertów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Gen. bryg. dr inż. Ryszard Parafianowicz, Rektor, od 1 października 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 2)
Podstawa prawna	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Warszawie
Kontroler	Zbigniew Dudzik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/12/2018 z dnia 11.01.2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Akademię Sztuki Wojennej² w 2017 r. dotacji na utrzymanie potencjału badawczego. Kontrola obejmowała także prawidłowość wydatkowania w 2017 r. środków przyznanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju na realizację wybranych projektów badawczych. Oceny dokonano przy uwzględnieniu kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Akademia Sztuki Wojennej została utworzona 1 października 2016 r. w wyniku zniesienia Akademii Obrony Narodowej³. Jest wojskową publiczną uczelnią akademicką, która prowadzi kształcenie, szkolenie i badania naukowe w obszarze nauk społecznych, związanych z bezpieczeństwem i obronnością oraz świadczy usługi badawcze i eksperckie na potrzeby systemu bezpieczeństwa narodowego i Sił Zbrojnych RP⁴. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Akademii są trzy Wydziały: Zarządzania i Dowodzenia, Bezpieczeństwa Narodowego oraz Wojskowy.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

² Dalej zwana także Akademią (wcześniej Akademia Obrony Narodowej).

³ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o utworzeniu Akademii Sztuki Wojennej (Dz. U. poz. 906).

⁴ Zgodnie ze statutem Akademii Sztuki Wojennej, stanowiącym załącznik do decyzji Nr 291/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 października 2016 r.

(https://www.akademia.mil.pl/g2/oryginal/2017_03/statut-aszwoj.pdf – dostęp od 31.01.2018 r.).

W 2017 r. Akademia otrzymała z budżetu państwa dotacje w kwocie ogółem 100 320,1 tys. zł, w tym z:

- Ministerstwa Obrony Narodowej⁵ – 54 077,5 tys. zł z części 29 *Obrona Narodowa*,
- Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁶ – 41 974,7 tys. zł z części 38 *Szkolnictwo wyższe* i 4 267,9 tys. zł z części 28 *Nauka*, w tym na utrzymanie potencjału badawczego 1 279,6 tys. zł.

W 2017 r. ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju objęto dofinansowaniem realizację trzech projektów w łącznej kwocie 256,6 tys. zł.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁷ wykorzystanie w 2017 r. przez Akademię Sztuki Wojennej dotacji z budżetu państwa na utrzymanie potencjału badawczego oraz wykorzystanie środków z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na realizację wybranych projektów badawczych.

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie zbadania wykorzystania dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w kwocie ogółem 171,4 tys. zł (13,3% kwoty wykorzystanej w 2017 r.) oraz dofinansowania dwóch projektów badawczych w kwocie 234,0 tys. zł (91,2% dofinansowania w 2017 r.). Stwierdzono, że środki zostały wykorzystane w sposób celowy i gospodarny, zgodnie z planem zadaniowo-finansowym. Akademia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸, prowadziła dla każdego z projektów wyodrębnioną ewidencję księgową, poniesione wydatki przypisywała do właściwych kategorii kosztów określonych w regulaminach konkursów oraz prawidłowo wywiązywała się z obowiązków raportowania i rozliczania kosztów realizowanych projektów.

V. Wyniki kontroli

Opis stanu
faktycznego

1. Dane ogólne

W 2017 r. Akademia wykorzystała 93 262,2 tys. zł (93,0%) dotacji przyznanych z budżetu państwa, w tym z Ministerstwa Obrony Narodowej 51 628,5 tys. zł (95,5%) i z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego 41 633,7 tys. zł (90,0%).

Dotację MNiSW wykorzystano:

- z części 38 – 41 356,9 tys. zł (98,5% środków przyznanych), w tym na działalność dydaktyczną 33 813,5 tys. zł, pomoc materialną dla studentów 7 258,4 tys. zł, dofinansowanie zadań projakościowych i na nagrody za wybitne osiągnięcia 285,0 tys. zł,
- z części 28 – 276,8 tys. zł (6,5% środków przyznanych), w tym na utrzymanie potencjału badawczego 192,3 tys. zł, prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych dla młodych naukowców 64,7 tys. zł oraz na upowszechnianie nauki 19,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 43-49, 60-71, 204-207, 425-427)

⁵ Dalej zwane MON.

⁶ Dalej zwane także MNiSW.

⁷ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2342, ze zm.

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa

2.1. Dotacja na utrzymanie potencjału badawczego Akademii

Wydział Zarządzania i Dowodzenia oraz Wydział Bezpieczeństwa Narodowego przekazały do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego kompletne wnioski o przyznanie dotacji na 2017 r. na działalność statutową, w terminie⁹ określonym w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2015 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich¹⁰. W dniu 7 grudnia 2016 r. w związku z wydzieleniem z Wydziału Zarządzania i Dowodzenia nowego Wydziału Wojskowego, wystąpiono o dotację dla nowo utworzonego wydziału oraz złożono korektę wniosku Wydziału Zarządzania i Dowodzenia.

Wydziały występowały o środki na 2017 r. z przeznaczeniem na utrzymanie potencjału badawczego oraz prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 19-42)

Akademia przesłała do Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego MON plan rzeczowo-finansowy za okres od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2017 r.

W 2017 r. wszystkie trzy wydziały otrzymały z MNiSW dotacje budżetowe na utrzymanie potencjału badawczego z części 28 *Nauka* w łącznej kwocie 1 279,6 tys. zł (100% planu), w tym Wydział Bezpieczeństwa Narodowego 476,4 tys. zł, Wydział Zarządzania i Dowodzenia 353,7 tys. zł, a Wydział Wojskowy 449,5 tys. zł. Żaden z wydziałów nie wnioskował o zwiększenie kwoty dotacji lub o przyznanie dotacji z tytułu zdarzenia losowego.

(dowód: akta kontroli str.9-18,45-52, 61-70, 422)

Bilans otwarcia dotacji niewykorzystanych w 2016 r. w części 28 *Nauka* wynosił 1 098,4 tys. zł. Środki pozostały do wykorzystania na działalność statutową w 2017 r. przez Wydział Zarządzania i Dowodzenia (707,9 tys. zł) oraz Wydział Bezpieczeństwa Narodowego (390,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str.9-18,45-58, 119-125, 207)

W 2017 r. Akademia wykorzystała 1 290,6 tys. zł dotacji na utrzymanie potencjału badawczego, w tym 1 098,4 tys. zł z 2016 r. (wszystkie środki) oraz 192,3 tys. zł z dotacji na 2017 r. (15,0%). Prodziekan ds. naukowych Wydziału Zarządzania i Dowodzenia wyjaśnił¹¹, że przyczyną było m.in. przekształcenie strukturalne, organizacyjne i kadrowe Akademii.

(dowód: akta kontroli str.9-18,45-58,119-125)

Badanie wykorzystania środków z dotacji na sfinansowanie 12 wydatków w łącznej kwocie 171,4 tys. zł¹² (13,3% kwoty wydatkowanej w 2017 r.) wykazało, że środkami:

- z 2016 r. (133,7 tys. zł) Wydział Bezpieczeństwa Narodowego sfinansował publikacje: „*Prawo ochrony danych osobowych*” i „*Prawo wojskowe*” oraz organizację konferencji pn. „*BreXit*”, a Wydział Zarządzania i Dowodzenia organizację konferencji naukowych pn. „*Public Management 2017*” i „*Współczesne problemy zarządzania, obronności i bezpieczeństwa*”,

⁹ Tj. 18 lipca i 19 sierpnia 2016 r. (w brzmieniu przepisu obowiązującym do 19 sierpnia 2017 r.).

¹⁰ Dz. U. poz. 1443, ze zm.

¹¹ Wyjaśnienia złożone w dniu 15 i 16.01.2018 r.

¹² Próba dotyczyła 12 wydatków, tj. 6 wydatków o najwyższych kwotach sfinansowanych dotacją z 2016 r. o łącznej wartości 133,7 tys. zł (12,2%) i 6 wydatków (po 2 z każdego z wydziału) sfinansowanych dotacją z 2017 r. o łącznej wartości 37,7 tys. zł (19,6%).

- z 2017 r. (37,7 tys. zł) Wydział Bezpieczeństwa Narodowego sfinansował konferencję „*Tożsamość nauk o bezpieczeństwie i obronności*”, Wydział Zarządzania i Dowodzenia szkolenie „*Statistica - kurs podstawowy*” i tłumaczenie książki na język angielski, a Wydział Wojskowy konferencję „*Obronność*” i wyjazd na delegację zagraniczną.

Wydatki zostały poniesione na zadania określone w planie zadaniowo-finansowym działalności naukowej Akademii na 2017 r. Środki zostały wykorzystane prawidłowo, w sposób gospodarny i celowy.

Pozostałymi środkami z dotacji (1 119,2 tys. zł) Akademia sfinansowała:

- realizację zadań badawczych – 603,5 tys. zł (53,9%),
- koszty pośrednie – 311,1 tys. zł (27,8%),
- koszty wyjazdów krajowych i zagranicznych – 102,1 tys. zł (9,1%),
- organizację konferencji – 63,9 tys. zł (5,7%),
- koszty materiałów, badań ankietowych, tłumaczeń, publikacji i szkoleń – 38,6 tys. zł (3,5%).

(dowód: akta kontroli str. 107-118, 126-204, 428)

2.2. Stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców

Akademia w 2017 r. nie składała wniosków o przyznanie stypendiów naukowych dla wybitnych naukowców.

(dowód: akta kontroli str. 9-18,45-52, 424)

2.3. Projekty finansowane ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju¹³

Akademia jako konsorcjant brała udział w pięciu¹⁴ projektach dofinansowywanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W 2017 r. finansowanie dotyczyło trzech projektów w łącznej kwocie 256,6 tys. zł, w tym:

- 72,6 tys. zł¹⁵ na system informacyjno-analityczny wspomagający zarządzanie ryzykiem podczas planowania i realizacji działań Policji,
- 161,4 tys. zł¹⁶ na projekt pn. „*Zestaw opatrunkowy zabezpieczający urazy powstałe w trakcie pełnienia obowiązków służbowych przez służby mundurowe*”,
- 22,6 tys. zł na projekt „*Polsko-Norweska Współpraca Badawcza*”.

Analiza dokumentacji dwóch projektów objętych dofinansowaniem w łącznej kwocie 234,0 tys. zł (91,2% środków wykorzystanych w 2017 r.) wykazała, że środki zostały wykorzystane prawidłowo, w tym na pokrycie:

- kosztów operacyjnych (3,7 tys. zł, 1,6%), tj. głównie na sfinansowanie uczestnictwa pracowników naukowych w konferencjach i delegacjach,
- kosztów pośrednich (46,8 tys. zł, 20,0 %), które stanowiły 25% sumy kosztów wynagrodzeń i kosztów operacyjnych,
- wynagrodzeń wraz z pochodnymi (183,5 tys. zł, 78,4%) dla pracowników Akademii, którym na podstawie umów o dzieło powierzano wykonanie odpłatnie zadań/podzadań badawczych w ramach obu projektów.

Zgodnie z zapisami umów o dzieło¹⁷ wynagrodzenie za „dzieło” było wypłacane na podstawie rachunku po wykonaniu i jego odbiorze przez wyznaczonego pracownika naukowego. W zawieranych umowach o dzieło nie zabezpieczono wykluczenia wykonania zadań/podzadań badawczych w godzinach pracy pracownika naukowego w ramach jego obowiązków służbowych. Kanclerz wyjaśnił¹⁸ m.in., że

¹³ W 2017 r. nie realizowano projektów finansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki.

¹⁴ W dwóch projektach w 2017 r. nie wystąpiły koszty.

¹⁵ Umowa nr DOB-BIO7/02/01/2015.

¹⁶ Umowa nr DOB-BIO6/19/98/2014.

¹⁷ Wszystkie umowy o dzieło sporządzono wg tego samego wzoru.

¹⁸ Wyjaśnienia złożone przez Kanclerza w dniu 24 i 30 stycznia 2018 r.

wszyscy uczestnicy projektów zrealizowali dużą liczbę godzin ponad pensum podstawowe, a 29 września 2017 r. został wprowadzony wzór umowy o dzieło, który reguluje wykonywanie tych zadań poza godzinami służbowymi żołnierzy zawodowych. Wcześniej taka regulacja w Akademii nie obowiązywała.

(dowód: akta kontroli str.9-18, 45-52, 207-336)

Kierownicy zadań wykonywanych w ramach zbadanych projektów sporządzali raporty z realizacji podzadania badawczego i sprawozdania merytoryczne z wykonania, które w zakresie wymaganym umową przekazali Liderowi Konsorcjum.

Kwestura Akademii prowadziła dla każdego z projektów wyodrębnioną ewidencję księgową¹⁹, a poniesione faktycznie wydatki przypisywała do właściwych kategorii kosztów określonych w regulaminach konkursów²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 337-421)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

VI. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia lutego 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Zbigniew Dudzik
Główny specjalista kontroli państwowej

¹⁹ Wg zarządzenia Rektora-Komendanta Akademii Nr 8 z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przyjętych zasad polityki rachunkowości Akademii Sztuki Wojennej, na koncie 502 „Działalność badawcza” rozliczano projekt w podziale na poszczególne rodzaje kosztów bezpośrednich oraz narzut kosztów wydziałowych przypadających na działalność badawczą, a na koncie 702 „Przychody z działalności badawczej” - otrzymane środki na projekty badawcze i rozwojowe.

²⁰ Regulamin konkursu nr 6/2014 i Regulamin konkursu nr 7/2015.